

Методыка фарміравання ўяўленняў аб прасторы ў выхаванцаў з парушэннем слыху (Частка 1)

К.М. Юрэвіч

старшы выкладчык кафедры карэкцыйна-развіваючых тэхналогій

Прасторавыя ўяўленні - гэта ўяўленні пра ўласцівасці і адносінах: велічыні, форме, размяшчэнні аб'ектаў і пр.

Успрыманне прасторы ўключае ўспрыманне адлегласці, на якім прадметы размешчаны ад нас і адзін ад аднаго; ўспрыманне напрамкі, у якім яны знаходзяцца; ўспрыманне велічыні і формы прадметаў.

Уявленні аб форме прадметаў

```
graph TD; A[Уявленні аб форме прадметаў] --> B[Уяўленні аб велічыні прадметаў]; B --> C[Уяўленні аб напрамках прасторы (верх, ніз, лева, права, наперад, назад)]; C --> D[Уяўленні аб прасторавых адносінах паміж прадметамі];
```

Уяўленні аб велічыні прадметаў

Уяўленні аб напрамках прасторы
(верх, ніз, лева, права, наперад,
назад)

Уяўленні аб прасторавых адносінах
паміж прадметамі

Віды арыентоўкі ў прасторы (кожны від арыентоўкі грунтуецца на папярэднім):

Арыенціроўка на сабе

Арыенціроўка адносна сябе

Арыенціроўка адносна іншых
прадметаў

Арыенціроўка на плоскасці

Арыенціроўка на (па) схеме

Хто вивчає прасторавыя ўяўленні ў дзяцей дашкольнага ўзросце?

Ж. Піяжэ

П. Ф. Лесгафт

М. Ю. Кистяковская

Б. Г. Ананьеў

Т. А. Мусейібава

Э. Я. Сцепаненкава

**Методыка фарміравання ўмення
адрозніваць правую і левую боку
цела**

---

1 этап

- Вучым вызначаць, дзе правая, а дзе левая рука ў ходзе розных сітуацый.
  - Назва рукі звязваецца з характэрнай функцыяй, якая выконваецца гэтай рукой.
  - Задаем пытанні *"Што ты робіш правай рукой?"*, *"У якой руцэ ты трымаеш лыжку?"*
-

2 этап

- Вучым адрозніваць і называць сіметрычныя часткі цела.
  - Даем заданні тыпу:»Дакраніся правай рукой да правага вуха".
  - Калі дзіця абцяжарваецца, то тлумачыцца, што правае вуха - з таго боку, дзе правая рука.
-

Методыка фарміравання ўмення арыентавацца адносна сябе

---

1 этап

- Прадметы расстаўляюцца на блізкай адлегласці ад дзіцяці ў 1/2 процілеглых кірунках, толькі па адным прадмеце з аднаго боку, строга па лініях кірункаў.
  - ? : Што знаходзіцца злева ад цябе? Дзе знаходзіцца мяч адносна цябе?
  - Дзеці павінны арыентавацца па частках свайго цела.
  - Усе напрамкі даюцца дзецям як парамі-супрацьлеглыя.
-

2 этап

- Праводзяцца гульні і практыкаванні, аналагічныя, як на 1-м этапе, але прадметы на 2-м этапе павінны быць размешчаны ва ўсіх напрамках, на большай адлегласці ад дзіцяці і злёгка зрушаныя з асноўных восяў.
-

3 этап

- Праводзяцца гульні і практыкаванні, аналагічныя як на 1 этапе, але колькасць прадметаў і плошча іх размяшчэння павялічваюшы. У кожным кірунку расстаўляецца па 2 прадмета.
  - Асвойваецца тэрміналогія: *наперадзе-далей, наперадзе-бліжэй, справа-далей, справа-бліжэй...*
-

4 этап

- Праводзяцца гульні і практыкаванні як на 1 этапе, але з ускладненнямі:

падключаецца падлік крокаў у паказаным кірунку дзеці вучацца вызначаць кірунак пры хадзе, бегу, паваротах

- Прапануецца любая колькасць прадметаў, размешчанае абсалютна адвольна ў прастору.
  - Усю прастору дзеці ўжо дзеляць на 2 часткі (спераду - ззаду ці справа - злева) і вызначаюць прасторавы кірунак як «наперадзе справа» або «справа наперадзе».
-